

Stg. GEHEIM

Aan Zijne Excellentie
de Minister-President
Plein 1813 no. 4
te

's-G R A V E N H A G E

26 OKT. 2001

Deze rubricering is
beëindigd na 50 jr.

*adm
Kiefta*

Onderwerp:

Het 7e NVB-congres.

Nr 738.979

's-Gravenhage.

20 apr. 1964

Stadhoudersplantsoen 25

Bijlage(n): 2

~~GEHEIM~~

Hierbij heb ik de eer Uwe Excellentie een rapport aan te bieden betreffende "Het 7e NVB-congres".

HET HOOFD VAN DE DIENST

Namens deze

A. Kuipers

Drs. A. Kuipers

~~GEHEIM~~

Behoort bij schrijven no. 738.979

Ex. no. 2

Dit exemplaar bestaat uit 9 blz.

HET 7e NVB-CONGRES

~~GEHEIM~~

26 OKT. 2001
Deze rubricering is
beëindigd na 50

S a m e n v a t t i n g

Op 7 en 8 maart j.l. werd in Amsterdam het 7e congres van de Nederlandse Vrouwenbeweging (NVB) georganiseerd.

In de congresrede, gehouden door Annie van Ommeren-Averink, politiek secretaresse van de organisatie, werd veel aandacht besteed aan het stokpaardje van de NVB: de gelijkberechtiging van de vrouw. Ten aanzien van de activiteiten voor het behoud van de vrede werd o.m. naar voren gebracht dat Nederland niet deel mag nemen aan de vorming van een multilaterale kernmacht. De aanwezigen werden in dit verband aangespoord een massale deelname aan de anti-atoombom-demonstratie (inmiddels op 4 april te Amsterdam gehouden) te bevorderen.

Eijkens mededeling van de Duitse gast Helga Dickel, die de IDVF vertegenwoordigde, zou een grote groep Amerikaanse vrouwen van plan zijn in mei naar Nederland te komen om tijdens de NATO-conferentie in Den Haag tegen de vorming van een multilaterale kernmacht te protesteren. Zij riep de NVB-leden op aan deze protestactie deel te nemen.

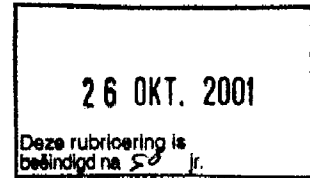
Aan het slot van het congres werd tijdens een besloten zitting een nieuw hoofdbestuur van 25 personen gekozen.

Alhoewel het congres goed georganiseerd was, bestaat de indruk dat het de leiding van de NVB toch is tegengevallen. Deze had gaarne gezien, dat niet-communistische vrouwenorganisaties van hun belangstelling hadden blijk gegeven.

Behoort bij schrijven no. 738.979

Ex. no. 2

Dit exemplaar bestaat uit 9 blz.

- 2 -

HET 7e NVB-CONGRES

Inleiding

Op 7 en 8 maart j.l. organiseerde de communistische Nederlandse Vrouwenbeweging (NVB) in "Krasnapolsky" haar 7e congres. Volgens de statuten had dit feitelijk al het 10e moeten zijn, maar de communistische vrouwen houden zich al sinds jaren niet meer aan het statutaire voorschrift elke 2 jaar te congresseren. (Het 6e congres vond plaats in november 1959.)

Hoewel de NVB formeel een eigen werkterrein heeft, treedt zij in de praktijk op als een soort "thuisfront", dat steun moet verlenen aan acties van de CPN en de andere communistische hulp-organisaties.

Zoals ook elders in communistische kringen, waren op het NVB-congres de strijd voor de vreedzame coëxistentie, het voorkomen van een nucleaire oorlog en de samenwerking met andersdenkenden de meest besproken onderwerpen.

Voorbereiding

Vóór het congres werden, zoals gebruikelijk, ledenvergaderingen, bestuursbijeenkomsten en gewestelijke contactdagen belegd. Daar werden de afgevaardigden naar het congres gekozen en kandidaten gesteld voor het nieuwe hoofdbestuur. De vergaderingen werden meestal bijgewoond door een vertegenwoordigster van de NVB-leiding, die de uitgegeven toelichting op de congresagenda besprak.

In dit stuk wordt bijzondere nadruk gelegd op de activiteiten die voor het behoud van de vrede moeten worden ontwikkeld. De NVB stelt, dat onder grote delen van het Nederlandse volk een sterke anti-oorlogsstemming bestaat. Er is grote afkeer van de atoombom, men verlangt naar verkorting van de diensttijd en vooral bij de moeders heerst grote afkeuring voor de behandeling en de "vorming" van haar zonen in het leger. Door verenigd optreden van de bevolking ten tijde van het koloniale avontuur om Nieuw-Guinea werd de "reactie" tot onderhandelen gedwongen en moest zij afzien van een gewapend conflict. De NVB moet alle krachten inspannen om een zelfde eenheid van optreden te bewerkstelligen in andere vraagstukken, die de veiligheid van ons land raken.

Behoort bij schrijven no. 738.979

Ex. no. 2

Dit exemplaar bestaat uit 9 blz.

- 3 -

GEHEIM

26 OKT. 2001

Deze rubricering is
beëindigd na 50 jr.

De NVB rekent het tot haar taak steeds meer in te werken op de publieke opinie om de Nederlandse regering te dwingen een andere politiek te gaan voeren. Nederland mag niet deelnemen aan de vorming van een multilaterale kernmacht. Wat door het Moskouse kernstop-accord bereikt werd, aldus de NVB, mag niet verloren gaan door een multilaterale atoommacht, waardoor ook het militaire apparaat van de oud-nazi-generaals in West-Duitsland de beschikking over atoomwapens zou krijgen. Tegen deze achtergrond streeft de NVB naar een politiek van staatkundige neutraliteit van Nederland.

Ten aanzien van de rechten van de vrouw wil de NVB o.m. gelijk loon voor gelijke arbeid, een hogere werkloosheidsuitkering voor de gehuwde werkende vrouw, belastingverlaging en uitbreiding van de ziektewet-bepalingen.

Om de financiering van het congres mogelijk te maken, had het NVB-hoofdbestuur 4500 steunkaarten laten drukken. De verkoop daarvan bleef echter ver beneden peil, zodat op de afdelingen een beroep moest worden gedaan voor een extra bijdrage.

Congres

De plenaire zitting was in principe openbaar, al had het NVB-hoofdbestuur de mogelijkheid tot preventieve controle, doordat toegangskaarten van te voren moesten worden aangevraagd.

De congresrede werd uitgesproken door Annie van Ommeren-Averink, politiek secretaresse van de NVB en lid van het CPN-partijbestuur. De helft van haar rede was gewijd aan de rechten van de vrouw. Zij herinnerde aan het NVB-congres van 1959, waar een aparte inleiding werd gehouden over dit onderwerp. Sindsdien, aldus spreekster, is deze strijd opnieuw in het middelpunt van de belangstelling komen te staan als gevolg van de toenemende inschakeling van de gehuwde vrouw in het arbeidsproces. Een halve eeuw geleden vond men, dat een meisje niet of niet zoveel behoefde te leren. Voorts kwam de vrouw bij de man ten achter te staan voor wat de sociale wetgeving betreft. Bij de "Belasting" werd zij, net als bij de Turken, verondersteld er niet te zijn. Er is sinds enige jaren weliswaar verbetering gekomen (het

GEHEIM

Behoort bij schrijven no. 738.979

Ex. no. 2

Dit exemplaar bestaat uit 9 blz.

26 OKT. 2001

Deze rubricering is
beëindigd na 28 j.

~~GEHEIM~~

- 4 -

vrouwenloon mag nu bv. 90% van dat van de man bedragen), maar de oorzaak van de discriminatie werd niet opgeheven.

Spreekster hield een pleidooi voor ruimere mogelijkheden voor een beroepsopleiding voor meisjes, ook op technisch gebied en met dezelfde kansen als voor de jongens. Ook moet de voorlichting op het gebied van de beroepskeuze uitgebreid worden en dient de vrouw in de sociale wetgeving gelijk te worden gesteld aan de man. Hoewel iedere werkneemster dezelfde premie voor de werkloosheidswet betaalt als de man, bedraagt de uitkering voor de gehuwde man 80%, voor de gehuwde vrouw - die bovendien aan strengere eisen is onderworpen - slechts 60%. Om deze strijd, aldus Annie Averink, met succes te kunnen voeren is het noodzakelijk de vakbeweging te versterken en lid te worden van het NVV.

Door een doelgerichte actie van de vrouwen in de verschillende landen kunnen de regeringen gedwongen worden de weg in te slaan van het vreedzaam naast elkaar bestaan, ongeacht hun regeringsstelsel. Onderlinge geschillen dienen aan de conferentietafel te worden opgelost. Ook in Nederland, aldus spreekster, is het aantal voorstanders van vrede en ontwapening groot. Zij moeten gemeenschappelijk optreden, zodat de vredesbeweging een kracht wordt, waar de Nederlandse regering rekening mee zal dienen te houden. Verschil in ideologie of godsdienst kan geen beletsel zijn, wanneer men de vrede wil. Zij noemde als voorbeeld het initiatief van de communistische Nederlandse Vredesraad (NVR) en het Volkelcomité om samen met het pacifistische Comité 1961 voor de Vrede op 4 april een grote demonstratie voor de vrede te organiseren. Zij wakte de aanwezigen op, alle krachten in te spannen om deze mars tot een massale demonstratie te maken. Scheurmakers mogen geen kans krijgen het initiatief opnieuw te doorkruisen.

Alhoewel Annie Averink weinig nieuws naar voren bracht, kreeg zij toch vrij veel applaus.

Gasten

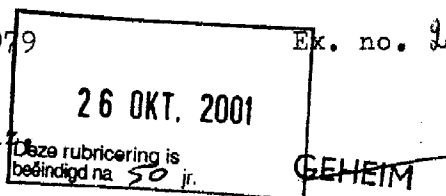
Tijdens de discussie kwamen ook de aanwezige gasten aan het woord. Namens het "Centrum voor Eenheid en Klassenstrijd in de

~~GEHEIM~~

Behoort bij schrijven no. 738.979

Ex. no. 2

Dit exemplaar bestaat uit 9 blz.

- 5 -

Vakbeweging" sprak Wessel Hartog. Roel Walraven vertegenwoordigde het Algemeen Nederlands Jeugdverbond (ANJV), terwijl mevr. M.B. Minnaert-Coelingh namens het dagelijks bestuur van de NVR het woord voerde. Zij sprak haar voldoening uit over de oproep van de NVB om deel te nemen aan de anti-atoombommaras van 4 april.

Commissie-vergaderingen

Op de avond van de eerste congresdag vond, gelijktijdig, een drietal besloten commissie-vergaderingen plaats. Deze werkwijze is voor de NVB een novum, dat tot een meer uitgebreide en concrete behandeling van de onderwerpen moest leiden. In de commissies werden het vredesvraagstuk, de rechten van de vrouw en het NVB-maandblad nader besproken.

Voor de bespreking van de kandidaten voor het nieuwe hoofdbestuur belegde men een afzonderlijke vergadering van een kleine groep NVB-getrouwen, uit ieder gewest één. Daar werd beslist of de kandidaten, die door de afdelingen waren gesteld, werkelijk politiek geschikt waren voor het nieuwe bestuur. Tenminste één van hen, door een grote afdeling met algemene stemmen voorgedragen, werd door de commissie niet geaccepteerd. In werkelijkheid had de CPN reeds vóór het congres bij het NVB-hoofdbestuur bedenkingen tegen haar persoon aangevoerd.

Het maandblad

Op de commissievergadering betreffende het NVB-maandblad "Vrouwen voor Vrede en Opbouw" werd veel tijd verdaan met heftige debatten over een door het hoofdbestuur voorgestelde prijsverhoging van het blad. Verschillende gedelegteerden vreesden, dat daardoor vele abonnees zouden bedanken. Volgens hen lagen voor de meeste gezinnen de dubbeltjes nog steeds niet voor het oprapen.

Andere vrouwen klaagden over de opmaak van het blad. Het was slecht verzorgd en de inkt gaf af. Het was geen reclame, aldus een discussiante, dat men na het colporteren met zwarte handen thuiskwam. Voorts moesten er meer Nederlandse verhalen en minder Russische worden opgenomen. Femminga Vos-Fleischer, die deel uitmaakt van de redactie, zegde toe het hoofdbestuur te zullen mededelen, dat men in het algemeen

Sta. GEHEIM

Behoort bij schrijven no. 738.979

Ex. no. 2

26 OKT. 2001

Dit exemplaar bestaat uit 9 blz

Deze rubricering is
beëindigd na 50 jr.

GEHEIM

- 6 -

niet voelde voor een prijsverhoging van 20 op 30 cent. (Op de slotzitting van het congres werd inderdaad bekend gemaakt dat de prijs van het maandblad voorlopig met slechts 5 cent zou stijgen. Te zijner tijd zou de prijs evenwel 30 cent moeten worden. Over de opmaak werd echter met geen woord meer gerept.)

Het vredesvraagstuk

De commissie-vergadering over het vredesvraagstuk, waaraan 44 vrouwen deelnamen, was ongetwijfeld de belangrijkste. Daar sprak o.m. de Westduitse gast Helga Dickel-Gerschbach (1-9-1919), vertegenwoordigster van de communistische Internationale Democratische Vrouwenfederatie (IDVF), waarbij de NVB is aangesloten.

Zij deelde mede, dat een grote groep Amerikaanse vrouwen van plan is in mei naar Nederland te komen om tijdens de NATO-conferentie in Den Haag (op 12, 13 en 14 mei a.s.) te protesteren tegen de voorgenomen vorming van een multilaterale kernmacht. Het is de bedoeling, aldus Helga Dickel, dat vrouwen uit andere NATO-landen ook daaraan zullen deelnemen. De initiatiefneemsters zouden al 200 hotelkamers in Den Haag besproken hebben. Zij willen de wacht betrekken bij de vergaderzalen en zelfs proberen tot de vergaderingen door te dringen om hun standpunt kenbaar te maken. De IDVF-afgevaardigde deed een beroep op de Nederlandse vrouwen om aan de demonstratie deel te nemen en zo nodig onderdak aan de deelnemers te verschaffen.

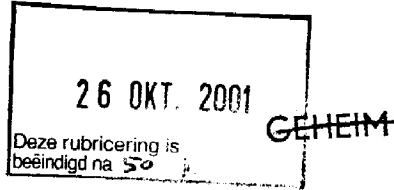
Tot discussies over dit onderwerp kwam het niet, daar de aanwezigen zich hierop niet hadden kunnen voorbereiden. NVB-voorzitster Heiltje de Vos-Krul deelde echter naderhand mede, dat de Nederlandse Vrouwenbeweging zeker medewerking zal verlenen aan het protest.

Nieuw hoofdbestuur

Tijdens een besloten zitting werd een nieuw hoofdbestuur gekozen van 25 personen. (Voor de samenstelling zie bijlage.) Tien personen uit het oude bestuur keerden niet terug. Van te voren hadden leden van de dagelijkse leiding te kennen gegeven dat het hoofdbestuur noodzakelijk aan "verjonging" toe was. In wezen is daar niet veel van terecht gekomen. Alleen het aantal bestuursleden, dat ouder is dan

GEHEIM

Dit exemplaar bestaat uit 9 blz.

- 7 -

56 jaar werd met drie verminderd. De groep van 45 tot 53 jaar ging zelfs met één vooruit, terwijl de "jongeren", beneden de 43, in aantal gelijk bleven. Het oudste bestuurslid is 71.

Het nieuwe hoofdbestuur koos uit zijn midden een dagelijkse leiding, waarvan de functies van voorzitter en politiek secretaresse resp. in handen bleven van Heiltje de Vos-Krul en Annie van Ommeren-Averink. Penningmeesteresse werd Coba Veltman, die sinds april 1962 onofficieel met deze functie is belast. Voordien vertegenwoordigde zij gedurende drie jaar de NVB op het IDVF-kantoor in Oost-Berlijn.

Internationale Vrouwendag

Het congres werd besloten met een bijeenkomst ter gelegenheid van de Internationale Vrouwendag, die communistische vrouwenorganisaties in binnen- en buitenland ieder jaar op 8 maart vieren. Aan de bijeenkomst ging een mars door de hoofdstad vooraf, waaraan ca 360 personen deelnamen. De demonstratie had "Krasnapolsky" tot eindpunt, waar in de grote zaal de eigenlijke viering plaats vond. De 700 aanwezigen, voor 90% vrouwen, werden toegesproken door Annie Averink. Ook in deze redevoering vormde de gelijkberechtiging van de vrouw de hoofdmoot.

Slotbeschouwing

Het congres werd bijgewoond door 191 personen, waarvan 105 gedelegeerden met stemrecht. Het merendeel van de aanwezigen was ouder dan 50 jaar. Hoewel het geheel, uit organisatorisch oogpunt gezien, een bevredigend verloop had, hebben de kopstukken van de NVB toch wel een politieke teleurstelling moeten incasseren. In het kader van de door de CPN voorgeschreven politiek van toenadering tot de massa, had de NVB verschillende niet-communistische vrouwenorganisaties een uitnodiging tot bijwoning van het congres toegezonden. De map met congres-bescheiden was daarom in een oplage van 300 exemplaren vervaardigd en de gebruikelijke spandoeken met communistische leuzen hadden in de vergaderzaal weggelaten. De versiering bestond alleen uit bloemen en vlaggen. In de periode vóór het congres was er in de pro-

Behoort bij schrijven no. 738.979

Ex. no. 2

Dit exemplaar bestaat uit 9 blz.

26 OKT. 2001

Deze rubricering is
beëindigd na 50 jr.

~~GEHEIM~~

- 8 -

paganda voortdurend op gehamerd, dat de NVB géén communistische organisatie is en dat in ieder geval andersdenkenden geen aanleiding mochten vinden om haar als zodanig te betitelen.

Mogelijk heeft de NVB-leiding wat moed geput uit een recente, aan haar gerichte uitnodiging van het (neutrale) Nederlandse Vrouwencomité om een bijdrage te leveren voor een historisch overzicht betreffende de werkzaamheden van alle Nederlandse vrouwenorganisaties sinds 1945.

Eind februari echter liet de Bond van Plattelandsvrouwen weten wegens gebrek aan tijd het NVB-congres niet te kunnen bezoeken. Andere uitgenodigde organisaties lieten in het geheel niets van zich horen. Ook de niet-communistische vrouwen, die met een NVB-delegatie in juni 1963 hadden deelgenomen aan het beruchte 5e congres van de IDVF in Moskou (waar de politieke ruzie tussen de Russische en Chinese gedelegeerden in een rel ontaardde), bleven van het NVB-congres weg.

De NVB-leiding moest ondervinden, dat de ruim 15 jaren van politieke scherpslijperij niet zo gemakkelijk vergeten worden.

17 april 1964.

Stg. GEHEIM

Behoort bij schrijven no. 738.579

Ex. no. 2

Bijlage

26 OKT. 2001

Deze rubricering is
beëindigd na 50 jr.

~~GEHEIM~~

SAMENSTELLING NVB-HOOFDBESTUUR 1964

Dijkstra-Bethlehem, Janke	28- 9-'15	Terwispeel	Leeuwarden
Geerligs-Ossenkoppele, Johanna	7- 3-'15	Almelo	Amsterdam
Gelok-Walvius, Anna	7-12-'08	Groningen	Amsterdam
Graaf, de n.g.o.			
Groot, Elizabeth	18-11-'19	Zaandam	Zaandam
Haringa-Soeurt, Catharina Sophia	10-10-'12	Amsterdam	Amsterdam
Hendriks, Christine	15- 2-'21	Deventer	Amsterdam
Heijningen-Veenis, Aaltje van	11- 1-'17	Assendelft	Assendelft
John-Hogenes, Anna Cornelia Jaapje	24- 1-'14	Amsterdam	Rijswijk
Koning-Blanken, Hilligje	23- 8-'18	Hoogeveen	Rotterdam
Koster-Loobeek, Pieterrella Johanna	11- 9-'01	Rotterdam	Amsterdam
Kramer-de Haan, Helena	12- 4-'28	Amsterdam	Rotterdam
Laan-Woudenberg, Gepke van der	16- 7-'19	Amsterdam	Amsterdam
Landman-Munter, Greetje	21- 3-'25	Deventer	Deventer
Molin-Gerritze, Johanna Petronella	6-12-'16	Amsterdam	Amsterdam
Ommeren-Averink, Hanna Jacoba van	28- 5-'13	Enschede	Amsterdam
Oosterum-Verhoef, Hendrina van	9- 6-'13	Rotterdam	Rotterdam
* Plateringen-Greif, Aaltje van	12- 9-'08	Amsterdam	Amsterdam
* Reemer-Swen, Bernardina	17- 4-'31	Haarlem	Alkmaar
Veltman, Jacoba Cornelia	24- 2-'01	Amsterdam	Amsterdam
Verrips-de Jong, Esther	28-10-'31	Parijs	Amsterdam
Vos-Krul, Heiltje de	31-12-'19	Rotterdam	Rotterdam
Vos-Fleischer, Femminga	15- 9-'02	Wonseradeel	Laren (Gld.)
Westerveld-v.d.Haspel, Johanna Dina	23- 5-'11	Den Haag	Den Haag
Wit-Kriek, Hendrika de	27- 7-'93	Krommenie	Krommenie

Van de met * aangegeven namen staat niet geheel vast dat zij werden gekozen.

~~GEHEIM~~